

VÝR VELKÝ

Král noci

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Výr velký je naše největší sova. Samice může vážit i přes 3 kg. Zatímco v přírodě se dožívá obvykle necelých 19 let, v zajetí to může být až 60 let. V minulých staletích lidé výry pronásledovali jako své konkurenty v lovu drobné zvěře a také je využívali k lovu dravých ptáků a vran tzv. na výrovce, která je v dnešní době zakázána. Výr je dnes druhem ohroženým a chráněným.

Výr hnízdí rád ve skalních dutinách, v lomech, ve starších hnízdech čápů černých a dravců nebo jen na zemi. Samice sedí na vejcích více než měsíc. Při hnízdění je výr citlivý na vyrušení, často dojde i k opuštění hnízda.

Zkoumáním vývržků, tedy chuchvalců nestrávených zbytků potravy sestávajících z chlupů a kostí, se zjistilo, že nejoblíbenější potravou výra jsou ježci, sovy, kachny a jiní ptáci, a například poblíž skládek odpadu výři loví potkany.

Dávají mi přezdívky kuba, kubík
nebo ušák.

Výři žijí skrytě, jejich přítomnosti si všimneme nejnázne díky hlasitému hlubokému houkání v době námluv v lednu a únoru.

PŘÍČINY OHROŽENÍ

- přímé pronásledování
- rušení ze strany horolezců – vytyčování nových tras ve skalách
- úhyn jedinců na sloupech vysokého napětí z důvodu el. výboje
- střet s dopravními prostředky u železnic a silnic
- rušení v době hnízdění (nejcitlivější období je během sezení na vejcích a líhnutí mláďat)

OCHRANA A PODPORA VÝRA VELKÉHO

- omezení těžby kamene v lomech a stromů v okolí hnízda v době hnízdění
- podpora biodiverzity v lesích i mimo les a tím i potravní nabídky
- prosvětlení lesa kolem tradičních hnízdišť a podzimní výřezy náletu na skalních stěnách
- tvorba nových hnízdních příležitostí – příprava hnízdních kotlinek

Hnízdní kotlinka je mělký dolík ohraničený pro bezpečnost vajec a mláďat kameny.

DOTACE NA PÉČI

Na údržbu lokalit s výskytem výra velkého je možné čerpat dotace:

- 1) Lesnicko–environmentální platby (Společná zemědělská politika 2023–2027)
- 2) krajinotvorné programy MŽP, např. Program péče o krajinu (PPK), program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)
- 3) náhrada za ztížené lesní nebo zemědělské hospodaření dle § 58 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Pro bližší informace o vhodných dotačních programech právě pro Vás se obraťte na pracovníky příslušného regionálního pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, krajského úřadu nebo správy národního parku.

Podrobnější informace můžete najít zde:

Dotace

Karty druhů

Vyrušení například horolezci může způsobit opuštění hnízda matkou a zastydnutí vajec.

Spolufinancováno
Evropskou unií

NATURA 2000

JEDNA
PŘÍRODA

Infolist s fotografiemi Martina Strnada, Ivany Kinské, Petra Mücksteina a Zdeňka Mrkáčka vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR díky projektu Jedna příroda (LIFE17 IPE/CZ/000005, LIFE-IP: N2K Revisited), podpořenému z finančního nástroje Evropské unie LIFE. Údaje a informace v něm uvedené vyjadřují názor či stanovisko pouze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Evropská komise není odpovědná za jakékoli použití informací, které tento infolist obsahuje.